ÅLANDSBANKING

NR 1 2023

MÅLTIDS-EKOLOGI PÅ AGENDAN

Bedrägerier

– Så undviker du att bli utsatt för nätfiske

SEMESTER I SIKTE

– fem enkla tips för en bekväm och trygg semester

CAROLA NILSSON

– Ålandsbanken Fondbolags nya vd

ÅLANDSBANKEN

INNEHÅLL NR 1

3 LEDARE

4 OSCAR LINDHOLM
Måltidsekologi på agendan

6 MARKNADSKRÖNIKA

8 CAROLA NILSSON
Fondbolagets nya vd

12 FINLANDS BÄSTA PRIVATE BANKING
– andra året i rad

15 ÖSTERSJÖPROJEKTET

16 RÄNTEFENOMENET
Snabb ränteuppgång skapar ny spelplan

19 BEDRÄGERIER
Så undviker du att bli utsatt för nätfiske

20 TRYGG SEMESTER

22 TIPS & NYHETER

24 DIN EKONOMI I OSÄKRA TIDER

26 FÖR LINDA HÄNGER ALLT IHOP MED HÅLLBARHET

29 ATT TÄNKA PÅ VID AKTIEKÖP

30 ANDERS Å KARLSSON
I en artikelserie möter du vår styrelse

34 PETER WIKLÖF HAR ORDET

26 LINDA LUND

12 FINLANDS BÄSTA PRIVATE BANKING

29 ATT TÄNKA PÅ VID AKTIEKÖP

8 CAROLA NILSSON

Ålandsbanking utges av Ålandsbanken, Nygatan 2, 22100 Mariehamn **Telefon** +358 (0)204 29 011 **E-post** aland@alandsbanken.ax
Ansvarig utgivare Mikael Mörn **Chefredaktör** Lewi Wikbäck **Produktion** Integrated Communication **Omslagsfoto** Viktor Fremling
Tryck Grano Oy på miljövänligt och klimatkompenserat papper.

LÅT DIG INSPIRERAS AV MÄNNISKOR MED DRIV

I det här numret av Ålandsbanking möter vi många olika personer, men med en sak gemensamt: Driv.

Du kan bland annat läsa om Oskar Lindholm som brinner för att laga god mat på ett hållbart sätt, du kan även läsa om projekt som fått finansiering från Ålandsbankens Östersjöprojekt. Två av årets vinnande projekt har tydlig Ålands koppling med den gemensamma nämnaren att de personer som drar projekten alla har ett starkt driv för hållbarhet.

På Ålandsbanken är en av våra övergripande och viktigaste målbilder att du som är kund hos oss ska känna att vi finns här för dig på lång sikt. Den långa horisonten i våra kundrelationer är något vi aktivt arbetar med och jag är stolt över alla kollegor som varje dag ”kavlar upp ärmarna” och finns här för att hjälpa och underlätta livet för er kunder som gett oss förtroendet.

Apropå kollegor så fick jag en ny sådan i november förra året. Då välkomnade vi Carola Nilsson som ny vd på Ålandsbankens fondbolag. Om du vill veta mer om vem hon är och vad hon tror att är nästa stora grej, slå upp sidan 8.

Förutom porträttet av Carola hittar du ett antal artiklar med spännande vinklingar presenterade av mina kollegor i den här upplagan av Ålandsbanking där du även kan läsa om en av våra åländska styrelseledamöter, Anders Å Karlsson.

Tyvärr behöver jag, även om vi tack och lov på senare tid sett en avmattning, ändå avslutningsvis lyfta att bedrägerier via sms och mejl, på nätet, telefon och i sociala medier blivit en del i vår vardag. Vi är en personlig bank, men vi kontaktar dig aldrig för att be om personlig information som t.ex inloggningsuppgifter eller koder till digitala tjänster. Var försiktig då bedragare ibland använder dataprogram som får det att se ut som att de ringer från banken, ett välkänt företag eller en myndighet. På sidan 19 kan du läsa Eva-Maris tips om hur du undviker att bli utsatt för bedragare.

Avslutningsvis vill jag tacka för förtroendet och för att du har valt Ålandsbanken. Tillsammans gör vi skillnad för ett livskraftigt och hållbart Åland!

Bästa hälsningar,

Mikael Mörn
Direktör Ålandsbanken
Åland

MÅLTIDSEKOLOGI PÅ AGENDAN

Text: **Anders Ström** Foto: **Therese Andersson**

Oscar Lindholm brinner för att laga god mat på ett hållbart sätt. Allt fler konsumenter vill ha ekologiskt och närodlat. Med lite planering smakar det mer än det kostar.

Oscar Lindholm är något så ovanligt som en måltidsekolog. När han tog examen från den välrenommerade kockutbildningen i Grythyttan vid Örebro universitet i Sverige för tio år sedan var hållbarhet, ekologiskt odlade råvaror och närodlat ännu i sin linda. I dag är det ett självklart inslag på restaurangernas menyer, i våra hem och i offentliga kök. Konsumenttrycket på hållbart, ekologiskt och närodlat växer, även om det går i vågor. På många sätt gör det måltidsekolog till ett framtidsyrke. Utbildningen grundades av måltidsnestorn och tevepersonligheten Carl Jan Granqvist som har gett upplevelsen kring mat och dryck ett språk.

– Inriktningen som jag läste kompletterade matlagningskunskapen med teori och praktik kring det som i dag kallas måltidsekologi. Det har gett mig en intressant nisch. För mig handlar det främst om att laga god mat. Men det är också naturligt för mig att använda närproducerade råvaror och tänka hållbart. Det vill jag väcka intresse för som måltidsekolog och genom min matlagning. Det hör ihop.

Till sommaren planerar han menyn och lagar maten på Café Kvarnen i Brändö på ön Jurmo i den finska skärgården. Det var där han växte upp. Närheten till skogen, åkrarna och Östersjön har präglat hans matlagning och ligger väl i linje med det måltidsekologiska sättet att tänka. Det har man gjort i generationer. Närodlat, fisk och vilt är en självklarhet i den miljön. Han har också varit verksam i Mariehamn på Åland. Där planerade han Café Emmaus cirkulära meny och lagade mat på svinn.

– Det krävde en hel del planering och sortering av resterna som vi fick

från olika butiker. Det var mycket jobb och många utmaningar. Men det var spännande att se vad det gick att göra med det som blivit över. Det krävdes kreativitet för att få fram en salladsbuffé och två till tre varmrätter med svinnmat varje dag. Jag lärde mig mycket av det och har med mig det förhållningssättet till andra ställen.

På Jurmo försöker han alltid ha en strömmingsrätt på menyn. En favorit är riktigt färsk strömming som han steker och lägger in i en ättikslag med kryddpeppar, lagerblad, morot och lök. På så vis konserveras strömmingen och håller länge. Metoden är klassisk och strömmingen serveras på Kvarnen oftast på ett svartbrödsliknande bröd de bakar själva med olika tillbehör. Här kan man enkelt föra in nya mer moderna inslag till rätter som i grunden bygger på en klassisk metod att ta hand om fisken. Mackan serveras ofta med en majonnäs med rökt åländsk ost smaksatt med O.P. Andersson, ölfritterade lökringar, gurka och dill.

Oscar Lindholm delar sin tid mellan den egna firman med måltidsekologi på agendan och arbetet som kock. I det egna företaget anordnar han workshops och utbildningar varvat med konkreta projekt, som ett vegetariskt julbord, pop-ups och olika caterings. Han har till exempel inspirerat Ålandsbanken att tänka mer hållbart under en personaldag. Det var en intressant och givande upplevelse för alla inblandade.

– Jag serverade några närodlade mellanmål, bland annat en energibar som jag gjort själv av närproducerade råvaror. Efter det hade vi ett samtal om det jag brinner för; vällagad och god mat med fokus på hållbarhet.

Uppdraget som han själv har tagit på sig handlar om att informera och inspirera till mer hållbar matlagning. Även om det kan verka komplicerat och teoretiskt ibland, finns det enkla vägar till mer klimatsmarta måltider. Många gånger är kunskap och engagerade personer nyckeln till nya tankesätt, men det finns också saker vi kan göra själva i vardagen.

– Prova att lägga till närodlade grönsaker till maten du lagar. Använd gärna grönsaker som kommer från producenter i trakten där du bor. Det finns hållbart skötta gårdar i Finland, på Åland och i Sverige. Var inte rädd för att använda frysta grönsaker när de är utanför säsong. De har ofta en god kvalitet. I dessa tider kan det dessutom vara värdefullt att lägga till billiga och bra råvaror i sin matlagning, exempelvis morötter, kål och andra rotsaker. Det är enkelt och hållbart.

Laga naturligt god mat. Svårare än så behöver det inte vara.

– Ät mindre men bättre kött. Gärna naturbeteskött och vilt, och fisk från de lokala vattnen. Det är bra för den naturliga miljön.

Det handlar inte så mycket om att leva i en ”biologilektion” utan snarare om att göra lite mer hållbara val i sin vardag. Varför inte börja veckan med att rensa kylskåpet och se vad det går att göra av resterna? Det är inspirerande!

Det lokala fisket är ett annat inslag i Oscar Lindholms måltidsekologiska portfölj. Han undersöker hur man kan använda fisk från både Östersjön och insjöar, inte minst ”skräpfisk”, mer i matlagningen. Han experimenterar och provar sig fram genom att laga mat med bortglömda fisksorter. Förutom de populära matfiskarna abborre och sik lyfter han gärna fram gädda, olika mörtfiskar, simpa och den i dag alltför marginaliserade strömmingen. Ambitionen är att hitta bra kombinationer och recept som andra kan ta del av. Där finns det mycket att upptäcka.

Hans personliga drivkraft är att laga god mat med fokus på kvalitet och hållbarhet med närproducerade råvaror. Det är en ganska enkel matfilosofi. Han ser fler möjligheter än utmaningar.

– Att laga god mat på ett naturligt vis är spännande och kreativt. Man kan också göra en samhällsinsats genom att gynna lokala producenter. Det är bra för oss alla, även för klimatet.

På det sättet kan vi göra något litet som är värt mycket. ■

Recept
NORDISK ENERGIBAR

(5–6 stycken beroende på storlek)

3 ägg
½ dl rapsolja
1 dl rostade frön (exempelvis pumpa och hampa)
1 dl nordisk quinoa
2 dl äppelmust
1½ dl havregryn
¾ dl torkade blåbär
¾ dl torkade tranbär
½ dl havtornskross

1. Blötlägg quinoan 2–3 timmar i äppelmusten innan tillagning (använd också vätskan som quinoan inte sugit åt sig.
2. Rör ihop alla ingredienser (även den must som quinoan inte sugit åt sig av) och blanda väl. Mixa gärna fröna och tranbären lite finare.
3. Häll smeten i en form klädd med bakplåtspapper och grädda i ugn ca 15–20 minuter på 150 grader tills den är fast och fin. Låt svalna och skär i ett antal bitar som du tycker är lagom och förvara i kyl eller frys.

Tips! *Om man vill ha baren sötare kan man addera honung efter tycke och smak. Det går självklart också att variera vilka bär och frön man använder sig av. Om man vill kan man också tillåta sig att smaksätta sin bar med exempelvis kanel, vaniljpulver eller kakao.*

3 tips

1. Ät lite mindre kött men bättre kött. Gärna naturbetes-kött från gårdar i din närhet eller vilt. Totalt sett behöver det inte bli så mycket dyrare om du minskar köttintaget.
2. Ät nordisk mat efter säsong.
3. Släng mindre mat.

Oscars bästa frukosttips

- Du behöver inte följa recept slaviskt, ofta kan du enkelt anpassa dem och byta ut vissa råvaror mot mer närproducerade eller på annat vis hållbara råvaror.
- Byt exempelvis ut exotiska bär och frukt mot våra nordiska (super!)bär (frysta eller färska).
- Försök att byta ut exotiska nötter mot frön vi har tillgång till i Norden (kolla specialbutiker om inte din matbutik har).
- Använd mera havre från Norden.
- Använd ekologiska och närproducerade ägg och mejeriprodukter.

EN DELIKAT BALANSGÅNG

Över tiden svänger pendeln bland prognosmakare från en ytterpunkt till en annan. Under stora delar av 2022 eskalerade pessimismen bland marknadsbedömare. Men konjunkturbilden 2023 ser så här långt gynnsammare ut än vad som förespeglades så sent som i vintras.

Foto: **Adobe Stock**

Det blir sällan så illa som befarat, men, ska tilläggas, heller inte så bra som man hoppas. Vår vy är alltjämt att konjunkturläget gradvis förstärks under året. De huvudsakliga drivkrafterna är en återöppnad kinesisk ekonomi i kombination med normaliserade leveranskedjor. Summan av detta är högre tillväxt, men också ett avtagande inflationstryck. Till denna bild kan vi addera en väsentligt starkare real inkomstutveckling för hushållen under 2024. Centralbankerna är i det närmaste färdiga med sina räntehöjningar och marknaden kan snart fokusera på att leta gröna skott i ekonomin. Så klart finns det utmaningar, men det avspeglas också i en återhållen värdering. Åtminstone på vår sida om Atlanten.

Konjunkturbilden 2023 ter sig mindre negativ än vad som befarades av prognosmakare inför årsskiftet. I långa stycken var 2022 en utdragen kamp bland bedömare om vem som kunde presentera de mest nedslående framtidsutsikterna. Hittills har dessa profetior kommit på skam. Men efter en flygande start på året i finansiella marknader skiftade humöret bland investerare. Vårens amerikanska bankkris i några regionbanker, som även spreds till Europa, adderade till detta.

Paradoxalt nog så bidrar de något gynnsammare ekonomiska utsikterna till den ökade volatiliteten i marknaden, åtminstone på kortare sikt. Ett fortsatt högt tryck i efterfrågan och en överraskande hög aktivitetsnivå i ekonomin bidrar till att det tar längre tid för inflationen att växla ned från fjolårets uppdrivna nivåer.

Under stora delar av året har vi därför kunnat observera en omvänd logik kring tolkningen av konjunkturstatistik, där svaga data tolkas positivt, medan tecken på styrka i efterfrågan ses som negativt. Under kommande kvartal, i takt med att inflationen kulminerar och vänder

ned, bör såväl ränte- som aktiemarknaden flytta blicken från inflation och centralbanker, för att i stället söka tecken på ekonomisk återhämtning. Vi återgår då till en mer normal logik där goda nyheter vad gäller konjunkturen och bolagens vinstutveckling tolkas positivt, snarare än något som hetsar centralbanker till åtstramning.

Centralbankerna går en delikat balansgång med syfte att bromsa priser och inflationsförväntningarna, där en tuff åtstramning ska vägas mot risken för en hårdlandning av ekonomin. Centralbankernas mardröm är att tappa kontrollen över prisutvecklingen. Historiska erfarenheter visar att det är kostsamt att styra tillbaka inflationsförväntningarna om dessa släpper förankringen vid bankernas inflationsmål. 1970- och det tidiga 1980-talet var en period präglad av energikris, galopperande inflation och så småningom drakoniska räntehöjningar. Det krävdes en kraftfullt restriktiv räntepolitik och flera recessioner för att krama den höga inflationen ur ekonomin.

Detta liknar, i vissa avseenden, den miljö vi nu navigerar i. Därför är det viktigt att inflationen vänder ned under loppet av kommande månader. Baserat på utvecklingen av ledande indikatorer är vår bedömning att inflationstrycket har kulminerat och att marknadens fascination för centralbanker, under loppet av andra halvåret, ersätts med ett sökande efter signaler om ekonomisk återhämtning.

Men ännu är vi inte i situationen att centralbankerna kan utropa en seger över inflationen. Som vanligt är det USA:s centralbank (Federal Reserve) som går i bräschen. Det finns ett talesätt på finansiella marknader som säger att när åtstramning och inflationskontroll står på agendan, höjer Federal Reserve till dess att det gör ont på riktigt, till dess att någonting krackelerar.

Ekonomin i utvecklade länder har präglats av ett extremt lågt ränteläge under en utsträckt period, allt sedan finanskrisen 2008–2009. Mot bakgrund av att styrräntan i USA under loppet av senaste året har höjts från i princip noll till i runda tal fem procent, i ett läge med galopperande inflation och ett fullskaligt krig på trösken till Europa, är det inte förvånande att det blottas en del svagheter i delar av ekonomin. Den kända amerikanska investeraren Warren Buffet lär, som kommentar till finanskrisen, ha sagt att ”det är när tidvattnet drar sig undan, som det blir tydligt vilka som badat nakna”.

Kanske kan vi betrakta vårens bankkris ur perspektivet av det omvälvande skiftet i makroförutsättningarna under senaste året. Vi ser dock risken för en mer utbredd stress i banksystemet, av den typ som ledde fram till den globala finanskrisen 2008/2009 som begränsad. Då handlade det om en solvenskris, nu är det primärt en likviditetskris, även om regionbankerna pressas av stigande finansieringskostnader, orealiserade förluster i befintliga obligationstillgångar och tunna utlåningsmarginaler på nya lån.

Men även om den senaste tidens spänningar i banksektorn sannolikt är hanterbara så påverkar det bankerna. Dessa institutioner blir mer försiktiga i sin utlåning till företag och konsumenter och det kan i sin tur dämpa tillväxten i ekonomin och därmed göra att vinsttillväxten också på bolagsnivå blir svagare än väntat. Detta kan ses som en del av den penningpolitiska transmissionsmekanismen, som centralbankerna ofta refererar till, det vill säga i vilken grad och i vilken takt som det senaste årets åtstramning fortplantas genom ekonomin.

Men fortfarande är det god fart på efterfrågan, vilket illustreras av att företagens delårsrapporter för första kvartalet var positiv läsning överlag, på båda sidor om Atlanten. Såväl omsättning som marginaler bidrog till att bolagen återigen överraskade positivt. Även orderingången var stark vilket är en positiv signal om framtiden.

Vårt huvudscenario är alltjämt att konjunkturläget gradvis kommer att förstärkas under 2023. De huvudsakliga drivkrafterna bakom detta är återöppningen av den kinesiska ekonomin tillsammans med en normalisering av leveranskedjorna, vilket bör medföra både en högre tillväxt och ett lägre inflationstryck. Dessutom ser vi en väsentligt gynnsammare real inkomstutveckling för hushåll och konsumenter framåt 2024.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att marknaden tenderar att fästa blicken på orosmoln. Men det brukar vara en god utgångspunkt, för när himlen uppfattas som alltför ljusblå brukar det vara ett säkert tecken på annalkande utmaningar.

Niklas Wellfelt
Chefsstrateg,
Ålandsbanken Fondbolag.

”Det är när tidvattnet drar sig undan, som det blir tydligt vilka som badat nakna.”

Warren Buffet

CAROLA NILSSON, VD ÅLANDSBANKEN FONDBOLAG

Hon vill fortsätta på den goda färden

Text: **John Hennius** Foto: **Viktor Fremling**

Vägen till framgång som ledare är att sätta kunden i centrum, att satsa på en inkluderande företagskultur och att visa respekt och lyssna på sina medarbetare. Carola tar fasta på att man måste våga för att vinna.

Den första november 2022 tillträdde Carola Nilsson som ny vd för Ålandsbanken fondbolag, Ålandsbanken Abp:s helägda dotterbolag som förvaltar placeringsfonder och alternativa investeringsfonder samt upprätthåller modellportföljer för diskretionär förvaltning.

Mitt ledarskap har formats från min tid i SEB.

Om man frågar Carola hur hon formades som ledare så råder det ingen tvekan:

– Det var på SEB jag växte upp. Wallenbergsfären finns i mitt DNA.

I sammanlagt 19 år jobbade Carola med Wealth Management och Private Banking på SEB i Helsingfors. Carola beskriver arbetsplatsen som innovativ och arbetet som meningsfullt. Organisationen i sin helhet var fokuserad och medarbetarna drog åt samma håll – vilket passade hennes personliga driv och hennes målmedvetenhet. Det var här hon utvecklade en förkärlek för svenska bolag som har en kundcentrerad kultur med ett inkluderande ledarskap. Det är det hon vill fortsätta med på det nya jobbet på Ålandsbanken.

”Jag har alltid tyckt om Ålandsbankens stil.”

Varför Ålandsbanken?

Första kontakten med Åland kom med en familjeseglats när hon var liten. Hon fick ett gott första intryck av ett sommarparadis nära naturen. Som vuxen och – numera – som boende i Mariehamn har Carola noterat att det finns en alldeles egen typ av entreprenörskap på Åland. Mycket är ursprungligt och bevarat – men där finns också en stark vilja att föra saker framåt.

– Här finns ett driv, konstaterar Carola om sin nya hemort.

Att bo på Åland är nytt för Carola, men kund i Ålandsbanken har hon varit hela livet. Som yrkeskvinna har hon varit imponerad av hur snabbt den lilla banken från Åland har varit på att omfamna och inkludera megatrender i utbudet, som till exempel Åland Index och nytänkande inom långsiktigt hållbara fonder. Därför sökte Carola jobbet.

– Jag har alltid tyckt om Ålandsbankens stil.

Höga semestermål

Carola testar gärna sina gränser, även utanför arbetslivet. Hon dyker, hon åker långfärdsskridskor och hon reser gärna till avlägsna, strapatsrika platser för att upptäcka

”Det finns risker som är verkliga, och så finns det risker som du tror är verkliga.”

dem till fots. Hon har vandrat på Island och på Grönland, och hon har tagit sig upp till 5200 meters höjd i Himalaya. Nästa resa skulle ha gått till Antarktis, men det nya jobbet kom emellan.

Att testa nya saker, utmana sig själv och prova sig fram handlar inte så mycket om att livet – eller jobbet – skulle vara en tävling. För Carola är det något man måste göra för att få nya kunskaper och för att utvecklas som människa. I rollen som ledare vill hon stå med båda fötterna på jorden.

– Det finns risker som är verkliga, och så finns det risker som du tror är verkliga.

Som beslutsfattare behöver man vara medveten om sina egna förutfattade meningar och rädslor. Carola sätter dem på prov genom att tänja på sina gränser. Genom att våga har man vunnit, oavsett hur det går. Därav det korta talesätt som hon gärna vill bjuda på: ”Våga vinna.”

Tips i dessa tider

Idag upplever många av Ålandsbankens kunder en ekonomisk verklighet där de aldrig har befunnit sig förut. Alla måste tänka efter, värdera, prioritera och göra en grundlig analys av sin ekonomi. Både privatpersoner och företag har, bland mycket annat, fått en hårdhänt påminnelse om hur viktigt det är med diversifierade placeringar.

De ekonomiska justeringar som sker nu är smärtsamma för många, men de för också något gott med sig:

– Det är en friskare tid när pengar har sitt pris, filosoferar hon.

Carola ser också hur yngre generationer står på tur att bli vuxna och ärva och förvalta tillgångar. Hennes grundtips till dem – till alla kunder och även till företag – är att se till helheten i den egna ekonomin. Att ta sikte på de långa perspektiven och gardera sig för det oväntade. Att inte jämföra den egna ekonomin med andras. Sist men inte minst:

– Sök professionell hjälp. Det gör du ju när du går till läkaren.

Vad händer nu?

– Nu ska vi fortsätta på den goda färden, svarar Carola utan att tveka.

Hon ska träffa kunderna, för det är bankens roll att skapa möjligheter för dem. Hon vill prova på nya kanaler för att nå ut med marknadsinformation till kunden, till exempel via podcasts och webbinarier. Hon vill bredda Ålandsbankens erbjudande med alternativa investeringar. Möjligheten att investera i havsbaserad vindkraft i samarbete med OX2 är ett spännande exempel. På tur står möjligheten att investera i en ”mega grön” hamn och pipeline för vätgasdistribution vid Långnäs Hamn.

Carola och hennes medarbetare ska även ta en närmare titt på ännu en megatrend, biodiversitet. Att artrikedomen på vår planet urholkas är ett existentiellt problem. Ska en bank från Åland vara först att utforska hur finansvärlden kan bli en del av lösningen?

– Våga vinna, svarar Carola på den frågan. ■

Carola Nilsson, vd Ålandsbanken fondbolag

Född: I en förort till Helsingfors, Finland

Familj: Två vuxna barn

Bor: I Mariehamn, pendlar till Helsingfors och Stockholm

Utbildning: ekonomie magister från Hanken Svenska handelshögskolan i Helsingfors, CEFA och gått Wallenberg Institute på SEB

Intressen: Resor, fotografering, natur, vandring och äventyr

Citat: ”Våga vinna.”

Finlands bästa Private Banking – för andra året i rad

Text: **Jenny Ruda** Foto: **Therese Andersson**

Ålandsbankens Private Banking-chef Henrik Fagerholm, ansvarar för vår Private Banking-verksamhet på Åland.

Vi är otroligt glada och tacksamma över att våra kunder återigen valt Ålandsbanken som Finlands bästa Private Banking-aktör*. Enligt er lyckades vi bäst inom bland annat personlig service, Private Banking-lösningar och utbud av ansvarsfulla investeringsprodukter. Bakom framgången ligger ett målmedvetet arbete och en tät dialog med det viktigaste vi har – våra kunder.

** Kantar Prosperas Private Banking 2022 Finland-undersökning*

På Ålandsbanken arbetar vi varje dag för att ge marknadens bästa service. Vi är väldigt glada över att våra kunder återigen bekräftar att vi har lyckats, säger Mikael Mörn, chef för affärsområde Åland. Kontinuerlig rådgivning samt vårt starka fokus på hållbara lösningar har gett resultat.

Vad beror då våra fina framgångar på? Vi frågade några medarbetare.

Henrik Fagerholm, chef för Private Banking Åland, finns det någon specifik orsak till det fina resultatet i årets undersökning?
– Vi har gjort ett målmedvetet jobb och varje år noggrant analyserat resultaten från vår kundundersökning.

Vi har följt med i vilka kategorier vi lyckats och varför, men även lyssnat på våra kunder och varit lyhörda för vad de värdesätter och önskar. I grunden tror jag ändå att kunderna ser och uppskattar vårt engagemang, ärlighet och viljan att hjälpa.

•••

Undersökningen visar att Ålandsbankens kunder rekommenderar sin bank till bekanta i betydligt högre grad än vad konkurrenternas kunder gör.

Henrik, vad tror du att detta beror på?
– Vi har varit och är fortsättningsvis en relationsbank, vilket är starkt förankrat i vårt dna och vår kultur. Våra långa kundrelationer innebär också att vi får ett förtroende och en djup förståelse för kundens situation. Därför tror jag också det är mer naturligt för våra kunder att rekommendera både oss inom Private Banking och banken som helhet.

”Vårt konkreta hållbarhetsarbete och lokala engagemang är definitivt en sak som skiljer oss från våra konkurrenter.”

Oskar Bergroth, Senior Private Banker, hur upplever du i kundarbetet att våra kunder värdesätter hållbarhet?
– Det är mycket glädjande att

Oskar Bergroth, Senior Private Banker

”Personlig service har alltid varit en av grundstenarna i Ålandsbankens verksamhet. Vår ambition är att erbjuda den allra bästa servicen.”

Frida Isaksson, jurist

kunderna uppskattar och värdesätter våra hållbara lösningar och etiska val. Jag är mycket stolt över det vi åstadkommit och menar att det vi gör är genuint bra för både kunder och miljön. Vårt konkreta hållbarhetsarbete och lokala engagemang är definitivt en sak som skiljer oss från våra konkurrenter. Kantar Prosperas undersökning visar också att kunderna ändrat sitt köpbeteende tack vare Åland Index, vilket är ytterst trevligt. Att minska CO2 utsläppen är en viktig utmaning för oss alla.

•••

Enligt undersökningen placerade sig Ålandsbanken på första plats bland annat i de kategorier som kunderna värdesätter mest, det vill säga kapitalförvaltning, serviceanda och personliga kontakter. Vår expertis inom omfattande finansiell planering, inklusive familjerätt, beskattning och generationsskifte, nådde även de toppositioner i undersökningen.

Frida Isaksson, jurist inom affärsområde Åland, kan du berätta hur du och ditt team hjälper våra kunder?

– Jobbet är väldigt varierande, eftersom vi utgår från varje enskild kunds situation. Tillsammans med kunden går vi igenom helheten såsom familjesituation, tillgångar och framtidsplaner. Därefter presenterar vi och förverkligar lösningar som ur kundens situation är den bästa möjliga samt effektivast att uppnå. Det är viktigt för oss att våra kunder är medvetna om vilka juridiska möjligheter de har.

•••

Personlig service har alltid varit en av grundstenarna i Ålandsbankens verksamhet. Vår ambition är att erbjuda den allra bästa servicen, vilket nu även bekräftats med en första placering även inom kategorin personlig service.

Vi har länge systematiskt jobbat för att erbjuda våra kunder den allra bästa servicen. Henrik, hur säkerställer vi att vi utvecklas och ytterligare höjer nivån, samt behåller positionen som Finlands bästa Private Banking-aktör?

– Vi ska lyssna på våra kunder, bevaka omvärlden och aktivt hålla ett öra mot rälsen. Det är jätteviktigt att värna om bankens kultur och även fortsättningsvis vara proaktiva, ödmjuka och ärliga i alla våra relationer. ■

Östersjö-projektet

Ålandsbankens Östersjöprojekt delar ut rekordsumman 615 000 euro till projekt som främjar Östersjöns mående.

Foto: **Lewi Wikbäck**

Mikael Mörn, Ålandsbanken och Thomas Saurén, Östersjöfonden

"Nu äter vi Östersjön ren", så sammanfattar livsmedelsteknologiföretaget Hailia Nordic Oy sin innovativa lösning för att förbättra Östersjöns mående. Startup-företagets affärsidé är att ta Östersjöns underutnyttjade småfisk, t.ex. strömmingen, och förädla den till miljövänliga livsmedel med hjälp av ny produktionsteknik. I dagsläget hamnar endast tre procent av Finlands årliga strömmingsfångst på matbordet. Livsmedelsteknikstart-upen får 60 000 euro från Östersjöprojektet. Östersjöprojektet ger också medel till projektet Björkskär som är Nemo Seafarms, Under Ytans och OX2´s gemensamma projekt. Projektet ska undersöka hur olika undervattenodlingar påverkas av olika förhållanden och hur olika ytor fungerar för olika arter, framför allt alger. Forskningen som sker vid ön Björkskär i norra Ålands skärgård bidrar till ökad förståelse för hur infrastrukturen i havsvindkraftsparker skulle kunna användas för havsbruk. Detta skulle i sin tur bidra till att öka den biologiska mångfalden i Östersjön och minska övergödningen. Projekt Björkskär får 70 000 euro.

– Makroalger tar effektivt upp näring från havet. I vårt projekt fungerar Östersjöns övergödning som råvara för algodling. Tång skulle i större utsträckning kunna användas som livsmedel eller foderingrediens, säger Magnus Hanstén, vd på Nemo Seafarm.

Östersjöfonden får ett bidrag på 40 000 euro för sitt projekt "Östersjöns unga hjältar" som är ett utbildningsmaterial för skolelever i årskurs 1-6. Syftet är att öka engagemang och kunskap om Östersjön och vår närmiljö.

Dessa får bidrag från Östersjö-projektet:

BSAG 85 000 €

Emmy Clothing Company Oy 30 000 €

Hailia Nordic Oy 60 000 €

John Nurmisen Säätiö 80 000 €

Oy Lykkan Ab 70 000 €

Projekt Björkskär 70 000 €

P2X Solutions Oy 60 000 €

Race For The Baltic 50 000 €

Snygg Beach 30 000 €

Stiftelsen Skansen, Baltic Sea Science Center, Marint Kunskapscenter 15 000 €

WWF 25 000 €

Östersjöfonden 40 000 €

Cirkulär ekonomi, elektrobränslen, havsbruk och jordbruksinnovationer

Ålandsbankens Östersjöprojekt finansierar i år östersjöfrämjande projekt med mer pengar än någonsin tidigare 615 000 euro. Av detta belopp kommer 270 000 euro att användas för att stödja Östersjöprojektets långvariga samarbetspartners:

Baltic Sea Action Group, John Nurminens stiftelse, Race For The Baltic WWF samt Håll Skärgården Rens "snygg beach"-ansökan.

Östersjöprojekt för över 4 miljoner euro

Ålandsbankens Östersjöprojekt har sedan starten 2014 stött östersjöfrämjande projekt med 4,4 miljoner euro. Projektet finansierar idéer och aktiviteter vars syfte är att förbättra Östersjöns mående. ■

Mikael Mörn, Ålandsbanken, Magnus Hanstén, Nemo Seafarms, Lotta Nummelin, OX2 och Joel Lindholm, Under Ytan

Historiskt snabb ränteuppgång skapar ny spelplan

Text: **Fredrik Rosenqvist** Foto: **Therese Andersson**

Det senaste årets ränteuppgång har varit den snabbaste på fyra decennier. Det här har skapat oro och förändringar för både hushåll och företag samt på världens aktie- och räntemarknader. På samma gång representerar ränteuppgången en normalisering av ekonomin, som även för med sig möjligheter.

För ungefär ett år sedan var räntorna i euroområdet fortfarande negativa och det fanns få som trodde att vi så här snabbt var på väg att lämna den nollräntemiljö vi under ett decennium vant oss vid. Men på mindre än ett år gick räntorna från att vara negativa till att tolvmånaders euribor i början av mars 2023 ett tag var uppe och nuddade vid 4 procent.

Bakgrunden till den historiskt snabba ränteuppgången är den höga inflation som tog fart i slutet av 2021. Först såg världens centralbanker den som övergående, men då den visade sig vara ihållig reagerade de med att genomföra de kraftigaste höjningarna av styrräntorna vi sett på mycket, mycket länge. Räntehöjningar som i skrivande stund dessutom fortsätter.

Snabb ränteuppgång

Den snabba ränteuppgången slog, föga förvånande, igenom snabbast på världens ränte- och aktiemarknader, som bägge påverkades negativt under 2022. Det här var smärtsamt för alla som fick se värdet på sina tillgångar minska, men på samma gång har det skapat nya möjligheter. Inte minst i form av att ränteplaceringar återigen seglat upp som ett verkligt alternativ till aktier.

– Vi placerar mycket ogärna det kapital vi förvaltar i något som har garanterat negativ avkastning. Nu när räntorna har stigit är det som att vi fått ”ett till spelkort i packen”. Värderingen på räntemarknaden ser betydligt mer attraktiv ut nu än tidigare och den förväntade avkastningen är på en helt annan nivå än för bara ett år sedan, säger Henrik Fagerholm, chef för Private Banking-verksamheten på Åland.

Enkelt förklarat råder det ett omvänt förhållande mellan priset på ränteplaceringar och räntan. När räntan stiger faller priset på räntepapprena, vilket alltså skett de senaste tolv månaderna. Det här gör att det åtminstone i teorin bör vara ett bättre läge nu att investera i exempelvis olika räntefonder eftersom priset kommit ner och därmed är också den förväntade framtida avkastningen högre.

– Man pratar ofta om att aktiemarknaden är dyr eller billig,

Henrik Fagerholm, avdelningschef Private Banking, Peter Winberg, avdelningschef Ålandsbanken Företag, Klara Nikula, finansieringschef Premium Banking.

men faktum är att vi i och med de negativa räntorna haft en bubbla i värderingarna på räntemarknaden, säger Henrik Fagerholm.

De högre räntorna innebär att aktier och olika alternativa tillgångar inte längre är den enda rimliga chansen för placerare att få avkastning. Den gamla beprövade strategin att åtminstone ha en viss del av besparingarna i räntefonder eller på tidsbunden deposition som ger ränta har, tack vare ränteuppgången, blivit ett verkligt alternativ igen.

– Alla ska givetvis placera sina pengar efter sin egen riskprofil, och på lång sikt får du alltid betalt för att ta risk. Däremot har den här extrema situationen med negativa räntor pressat vissa placerare att gå längre ut på riskskalan eftersom det har saknats alternativ. När nu räntorna stigit tror jag vi delvis kommer att få se en återgång till ränteplaceringar och depositioner.

En ny karta

Ränteuppgången ritar inte bara om kartan för hur det är vettigt att allokera mellan olika tillgångsslag. Den gör också att det blir mindre attraktivt att äga aktier i förhoppnings- och tillväxtbolag, där i stället bolag med starka kassaflöden, bra intjäning här och nu och en förmåga att betala dividender framstår som en bättre placering.

– Inom vår förvaltning har vi valt att fokusera på just den här typen av solida/stabila värdebolag, vilket är en framgångsrik strategi i den räntemiljö vi befinner oss i. När pengar återigen börjar kosta får bolag med en svag finansiell ställning och med förväntade intäkter som ligger långt fram i tiden det tufft, säger Henrik Fagerholm.

Räntehöjningarna slår oftast igenom omedelbart på aktie- och räntemarknaderna. Däremot tar det betydligt längre innan hushållen, företagen och även den inflation de högre räntorna är tänkt att bekämpa påverkas. Till exempel justeras hushållens bolåneräntor oftast bara var tolfte månad. En tumregel är att det tar upp till ett år innan räntehöjningarna får full effekt i ekonomin, bland annat i form av lägre efterfrågan och investeringstakt.

Klara Nikula, finansieringschef på Ålandsbanken, säger att räntehöjningarna nu märks av för de kunder som har lån i banken.

– Det kommer som en överraskning för många när räntan justeras. De som inte är insatta i eller är intresserade av hur räntor fungerar förstår inte riktigt vad som händer. Så det har hänt att kunder ringer och frågar, ”vad är det som

händer?”. Vi har ju i princip inte haft några räntor under tio års tid och under de här åren har det kommit in många nya lånekunder utan erfarenhet av den nuvarande räntenivån.

Att hushållen klarar av ökade lånekostnader råder det inga tvivel om. Samtliga lånekunders ekonomi stresstestas och har därmed tillräckliga marginaler för att klara av betydligt högre räntor än de nuvarande. Däremot måste många prioritera om i sin privatekonomi för att ha råd med de högre räntorna, i synnerhet eftersom inflationen är så hög.

– Många har använt de här åren av låga räntekostnader till att spara, vilket är jättebra. Men för att hushållen ska ha råd nu när allt blivit dyrare – inte bara räntorna – krävs det att man förändrar sina levnadsvanor och sin konsumtion, säger Klara Nikula.

Effekten för företagskunderna

Även för bankens företagskunder har ränteuppgången stor påverkan. Att det blir dyrare att finansiera investeringar gör att många företag räknar extra noggrant innan de tar något beslut.

– De högre räntorna kan även leda till att företag skjuter lite på investeringar som inte måste göras nu och att antalet företagsöverlåtelser tillfälligt minskar, säger Peter Winberg, chef för Ålandsbanken företag.

Den största effekten för företagskunderna blir däremot om eller när hushållen drar ner på sin konsumtion till följd av inflationen och de högre räntorna.

– I så fall gäller samma modell som för hushållen – företagen måste anpassa sina kostnader efter intäkterna.

Positiva räntor

Det går att diskutera om centralbankerna har gått för fort fram, alternativt om de var för sena med att inleda räntehöjningarna. Men även om de flesta helst hade sett att räntorna hade ökat i en måttligare och mer förutsägbar takt, är i princip alla överens om att det i grund och botten är positivt att vi har lämnat nollräntemiljön bakom oss.

– Det är absolut bra att vi fått tillbaka räntorna till en nivå som kan anses vara normal. Det behövs positiva räntor för att ekonomin ska vara sund. På sikt skapar negativa räntor en ohållbar situation, till exempel i form av hög inflation och övervärderingar i **tillgångar**, säger Henrik Fagerholm.

Samtidigt som ekonomin fungerar bättre med positiva räntor ska man heller inte glömma att orsaken till att centralbankerna höjer räntorna är för att få bukt med den höga inflationen. En inflation som inte bara är ännu värre för hushållen än höga räntor utan dessutom skadar hela ekonomins funktionssätt.

– Att de positiva räntorna är tillbaka är bra och något vi bör vänja oss vid. Nu är vår förhoppning att även inflationen ska komma ner till normala nivåer, säger Klara Nikula. ■

Eva-Mari Berglund, gruppchef

EVA-MARIS SÄKERHETSTIPS:

SÅ UNDVIKER DU ATT BLI UTSATT FÖR NÄTFISKE

Nätfiske, även kallat phising, blir allt vanligare, och nya sätt att fiska efter uppgifter dyker ständigt upp.

Foto: **Therese Andersson**

Det är ibland svårt att känna igen bedrägeriförsök. Nätfiske betyder att bedragarna försöker komma åt dina person- eller bankuppgifter för att ta över ditt konto eller utnyttja uppgifterna för kriminella ändamål. Detta kan ske exempelvis genom att lura in dig på en falsk inloggningssida, be dig installera ett skadligt program på din dator eller skicka dig skadliga länkar via e-post eller sms. Vi vill påminna dig om att det finns en hel del saker som du själv kan göra för att skydda dig. Kom ihåg, det största säkerhetshålet är du själv – följ din magkänsla och våga vara misstänksam.

Hur känner man igen nätfiske?
Bedragarna går mycket professionellt till väga, och deras nätfiskeförsök kan vara riktigt skickligt konstruerade. Om en obekant person ber dig att lämna ut dina bankkoder eller kortuppgifter via samtal, e-post eller sms, borde alla varningsklockor ringa. Detsamma gäller om någon kontaktar dig och ber dig logga in i digitala tjänster, verifiera en transaktion eller identifiera dig med bankkoder eller e-ID. Bedragare kan också påstå att din dator fått virus eller ber dig installera programvara på din dator. Var även på din vakt om du får ett sms från banken med en klickbar länk, banken skickar aldrig länkar via sms.

Kom ihåg dessa punkter när du sköter bankärenden på nätet:

- **Håll dina inloggningsuppgifter för dig själv** – och endast för dig själv. De är personliga. Banken kontaktar inte dig för att be om dem. Vi skickar aldrig länkar via sms och ber dig heller aldrig om dina person-, kort- eller inloggningsuppgifter via sms, e-post eller telefonsamtal.
- Var extra noga med att alltid skriva in rätt adress när du ska **logga in till Internetkontoret**, alternativt använd dina egna bokmärken – logga inte in via länkar du fått. Vi skickar dig aldrig e-post eller sms med länkar till Internetkontorets inloggningssida. Att logga in till Internetkontoret via en sökmotor som Google eller Bing kan leda dig till en falsk sida. Kontrollera alltid länkens stavning noga innan du loggar in – en extra eller saknande bokstav kan innebära att du loggar in på en falsk nätbankssida.
- Mata inte in dina person- eller bankuppgifter på en webbplats, om du inte kan säkerställa dess riktighet.
- **Öppna inte bifogade filer** i vanlig e-post trots att e-posten ser ut att komma från banken. Om vi skickar filer via e-post sker det via säker e-post.
- Får du ett **sms med en klickbar länk** från banken – klicka inte på den, trots att den skulle hamna under samma meddelandekedja som tidigare sms från banken. Vi skickar inte länkar via sms.
- **Bekräfta inte en betalning som du inte själv har gjort**. Läs alltid bekräftelsebegäran noggrant och om bekräftelse-ID:na inte stämmer, ska du låta bli att bekräfta betalningen.
- Om en obekant person kontaktar dig och ber dig installera något på din dator eller mobil, ska du inte göra det. **Installera själv de program du behöver**. I oklara situationer ska du fråga någon du känner eller vända dig till en datakunnig – och när det gäller bankärenden, kan du också kontakta oss på banken. ■

Osäker eller utsatt – kontakta oss direkt!

Om du är det minsta osäker på ett sms, e-post eller samtal som påstås komma från banken, avsluta samtalet och ring upp oss för att säkerställa att det inte handlar om ett bedrägeri. Skriv in numret manuellt i stället för att använda telefonens återuppringningsfunktion.

Ålandsbankens Kundservice, telefon 0204 292 910.
Öppet må-fre 8.30-18.00

Du kan vidarebefordra e-post, sms och webbsidor i Ålandsbankens namn som verkar misstänksamma till oss på adressen natfiske@alandsbanken.fi.

Spärra dina digitala tjänster

Om du misstänker att någon fått tag i dina inloggningsuppgifter ska du spärra dina digitala tjänster genom att ringa vår spärrtjänst på telefon 09-696 46 800 (från utlandet +358-9-696 46 800). Tjänsten är öppen 24 timmar i dygnet.

Spärra ditt kort

Om du misstänker att någon fått tag i dina kortuppgifter ska du spärra ditt kort genom något av följande alternativ:

- ✓ *Spärra ditt kort i din Mobilbank. Då beställs ett nytt kort med nytt kortnummer till dig automatiskt. Kortet levereras inom två veckor.*
- ✓ *Under våra öppettider kan du spärra ditt kort genom att ringa vår Kundservice på telefon 0204 292 910.*
- ✓ *På kvällar och helger kan du ringa spärrtjänsten på telefon 020 333, från utlandet +358 20 333. Spärrtjänsten är öppen 24 timmar i dygnet.*

Trygg semester i sikte

När man är på resa kan mindre olyckor lätt få större konsekvenser. Bagage kan hamna på vift, ett betalkort kan trilla ur shortsen, en mobil kan försvinna spårlöst. Hur gör man för att snabbt lösa problem och fortsätta njuta av ledigheten? Här kommer våra 5 bästa tips för en bekväm och trygg semester.

Foto**: Adobe Stock** och **Unsplash**

Skaffa digital plånbok
Apparna Apple Pay, Google Pay, Garmin Pay (med flera) är räddningen om du tappar bort ditt kort när du är på resande fot. Spärra ditt borttappade kort, lägg till det nya kortet i en digital plånbok – om du inte gjort det tidigare – och fortsätt njuta av resan. Ditt fysiska kort är överflödigt så länge du har tillgång till din mobil eller smartklocka.

Skräddarsy din semester med oss
När du redan är på plats kan det vara både tidskrävande och lite väl sent att surfa efter sevärdheter, hotell och restauranger på semesterorten. Fråga oss i stället. Skriv eller ring på förhand till Concierge Service för att få en skräddarsydd semesterupplevelse. Du hittar kontaktuppgifterna i Mobilbanken.

Ta kommando över dina kortgränser
Skapa en ny vana och se över dina kortgränser regelbundet. Med hjälp av dem kan du begränsa skadan om någon skulle komma åt ditt kort eller dina kortuppgifter. Logga in i Mobilbanken för att ställa in gränserna efter dig, din resa och dina vanor. Ställ in vettiga dygnsgränser för uttag och köp i både fysiska butiker och nätbutiker. Du kan alltid höja inköpsgränserna temporärt när du står i kassakön – men kom ihåg att ställa tillbaka dem efter köpet!

Allt i ett-lösning med StopService
Genom att registrera dina kortuppgifter, pass- och mobilnummer i StopService kan du spärra både kort och mobil med ett enda telefonsamtal – och enkelt beställa ett nytt pass. Använd även dina kodade bagage- och nyckelbrickor för att hitta försvunna resväskor och nycklar. Om det krisar sig på riktigt kan du beställa nödkontanter och nödbiljetter. Du registrerar dina uppgifter enkelt genom att logga in på Mobilbanken.

Slappna av – reseförsäkring ingår
I våra Premium- & Private Banking-kort ingår reseförsäkring så att du kan resa tryggt med familjen. Medresande make/maka/sambo samt barn under 23 år som bor i samma hushåll är också försäkrade. Försäkringskortet med kontaktuppgifter har du alltid nära dig – i Mobilbanken. ■

Stockholm

München, Tyskland

Lissabon, Portugal

Nyslott

Åland

Amalfi, Italien

Tips & nyheter !

Nya faktablad för fonder

Från och med 1 januari får du ett mer detaljerat faktablad när du investerar i en fond. De nya faktabladen kallas PRIIPs KID och innehåller precis som tidigare basinformation om fonden, såsom investerings- och avkastningsmål, riskprofil och avgifter, men informationen i de nya faktabladen är mer detaljerad exempelvis gällande fondens kostnader.

Du har kanske märkt att fondernas riskprofiler ändrats? Det beror på att fondernas riskprofiler numera klassificeras enligt en ny skala.

Faktabladen innehåller inte längre fakta om avkastningshistorik, men däremot olika scenarier för hur en investering kan utvecklas framåt. Allt för att du som investerare enklare ska förstå produktens natur, risker, kostnader och avkastningspotential! ■

PRIVATE BANKING-KUND

Res exklusivt med World Elite

Skippa köerna till säkerhetskontrollen på utvalda flygplatser. Njut därefter av lugnet i loungen för bästa möjliga start på semestern. Den utökade reseförsäkringen innehåller även självriskeliminering för hyrbil. *Och du – Concierge Service når du 24/7.* ■

Swish? Javisst!

Åker du ofta över till Sverige? Då behöver du antagligen Swish – hör av dig så ordnar vi det! Via oss kan du skaffa Mobilt SäkerhetsID och därefter få tillgång till Swish. Glöm kontanterna och bli en av 8 miljoner swishare. ■

VÅRA FEM BÄSTA TIPS VID AKTIEKÖP

Aktier och aktiehandel är ett spännande sätt att spara. Det passar dig som vill vara delaktig och få dina pengar att växa, men samtidigt är medveten om att värdet kan svänga. Här har vi samlat några grundläggande tips och principer som du behöver ha i åtanke om du är intresserad av att handla med aktier som nybörjare. Vilka aktier du väljer att köpa i slutänden är helt upp till dig och du måste välja den stil som passar dig.

Du missar väl inte artikeln på sidan 29.

Sju konkreta sätt att sköta din ekonomi i osäkra tider

Känner du dig också stressad efter ett par år med pandemi, krig i Europa och frodig inflation? Du är inte ensam. Allt detta har lett till ekonomiskt utmanande och osäkra tider som påverkar både företag och privatpersoner. Därför listar vi sju handgripliga sätt för dig att ta hand om din ekonomi när världen är känns instabil.

Du missar väl inte artikeln på sidan 24.

SVÅRLURAD – TILLSAMMANS MOT BEDRÄGERIER

Lägg på luren, logga inte in och lämna aldrig ut personliga uppgifter. Det är huvudbudskapet i informationskampanjen *Svårlurad!*

Kampanjen har skapats gemensamt av Sveriges banker med syfte att uppmärksamma bedrägerier och sprida kunskap om hur man ska agera om bedragarna hör av sig.

- *Lägg på luren om samtalet känns obekvämt eller stressande.*
- *Logga inte in med säkerhetsdosa eller BankID på någon annans uppmaning.*
- *Banken ringer inte dig för att be dig logga in eller lämna ut personliga uppgifter.*

Läs mer: *poliisi.fi/sv/tank-dig-for* ***och*** *svarlurad.se/*

Johan Alm, avdelningschef Premium Banking Åland

JOHAN GER DIG 7 KONKRETA RÅD ATT SKÖTA DIN EKONOMI I OSÄKRA TIDER

Foto: **Therese Andersson**

Känner du dig stressad efter ett par år med pandemi, krig i Europa och hög inflation? Du är inte ensam. Allt detta har lett till ekonomiskt utmanande och osäkra tider som påverkar både företag och privatpersoner. Därför listar vi sju handgripliga sätt för dig att ta hand om din ekonomi när världen är känns instabil.

1 ***Budgetera***
Ditt viktigaste verktyg för att få kontroll över din ekonomi är en budget, oavsett världsläge. Ta reda på hur mycket pengar du får in varje månad och jämför sedan den summan med vad du faktiskt lagt ut i genomsnitt de senaste tre månaderna.

När du har gjort det blir det tydligt om situationen är hållbar eller om du måste göra förändringar.

2 ***Se över dina lån***
Om du har lån utgör de antagligen en betydande del av dina månadskostnader. För att sänka dem, eller få utgifterna mer förutsägbara kan du kontakta din kundansvarig och höra vad du har för möjligheter. Kanske kan du förhandla fram ett räntetak eller räntekorridor? Det är lättare att budgetera ju mindre de fasta utgifterna varierar varje månad.

3 ***Se över dina försäkringar***
Kanske har du dubbla försäkringar, helt i onödan? Som Premium och Private kund hos Ålandsbanken har du bland annat redan en gedigen reseförsäkring. Om du är ansluten till ett fackförbund kan du också ha gratis eller förmånliga försäkringar genom dem.

4 ***Sitt lugnt i båten***
Blir du också stressad när du ser du värdet på dina fonder och aktier sjunka lite varje morgon när du kollar börsnyheterna? Gör inte några förhastade beslut och sälj bort dem. Sitt i stället lugnt i båten och tänk långsiktigt. Historiskt sett lönar det sig att ha is i magen. Kanske behöver du sänka ditt månadssparande för budgetens och nervernas skull, men undvik att sluta helt med det om du inte måste. Sparande är bäst när det är långsiktigt.

5 ***Köp begagnat***
Många gånger kan man hitta det man söker begagnat. När du hittar något du vill ha, ta 5 minuter och kolla tidningsannonser, facebookgrupper och liknande ställen ifall att det finns att köpa begagnat i stället. Billigare för plånboken och framför allt mycket bättre för miljön.

6 ***Låna eller hyr***
Att låna saker är bra för din ekonomi. De flesta bibliotekskort ger dig tillgång till inte bara böcker, utan också streamingtjänster så att du kan lyssna på ljudböcker, låna e-böcker eller se på film. Om du har möjlighet är det också klokt att hyra eller låna sådant som du inte använder ofta eller länge (t.ex. verktyg) av vänner eller affärer som erbjuder det.

Gör inte några förhastade beslut. Tänk långsiktigt.

7 ***Reparera mera***
Ta hand om det du har: Putsa, smörj in och lappa. Youtube och ifixit.com är en guldgruva för dig som vill lära sig att reparera och vårda saker, allt från bilar till kläder och datorer. Lära sig nya saker är dessutom bra för hjärnan (och ekonomin). ■

För Linda hänger allt ihop med hållbarhet

Text: **John Hennius** Foto: **Therese Andersson**

Nu översköljs finansbranschen av regelverk, direktiv, och rekommendationer som ska bädda för ett mer hållbart samhälle. Omställningen kommer inte att vara smärtfri, men Linda tror den kommer gå snabbare och längre än vi ens kan föreställa oss.

Det var genom sin långa karriär inom HR, Human Resources, som Linda Lund kom fram till att allt – arbetslivet, det sociala livet och familjelivet, till och med fritiden och utflykterna i den åländska naturen – hänger ihop. Det var därför hon valde att ändra riktning när tillfälle gavs.

Tjänsten som hållbarhetsutvecklare har bara två år på nacken. Ålandsbanken har legat i framkant inom miljöarbete i många år, men det finns ett behov av den här nya rollen eftersom området växer så mycket. Som hållbarhetsutvecklare ska Linda se till att uppdaterad kompetens och kunskap når ut till alla delar av organisationen när banken ställer om. Kort sagt:

– Vad vi som organisation ska göra, och hur vi ska göra det.

Hållbarhet i 4 delar

I dagsläget – och inom överskådlig framtid – handlar det om att hela organisationen måste jobba med hållbarhetsfrågor på alla nivåer. På Ålandsbanken har man valt att dela upp arbetet i fyra delar: ansvarsfulla placeringar, ansvarsfull kreditgivning, socialt ansvar och miljöansvar. Samtliga utgår från FN:s 17 globala hållbarhetsmål. Eftersom dessa är på global nivå så har man på Ålandsbanken valt att bryta ner dem för att skapa tydligt fokus på hur man ska handla framöver.

Hur duktiga är Ålandsbanken på hållbarhetsarbete jämfört med andra banker? Linda får ofta den här frågan, men det är svårt att göra jämförelser. Allt är så nytt och förutsättningarna så olika för olika aktörer. Men hon bjuder på en inblick i var banken är som starkast, och var man kan bli bättre:

Ålandsbankens styrka

En styrka är Ålandsbankens ursprung. Det finns kvar en entreprenörsmentalitet och gör det själv-anda från den lilla ön där befolkningen grundade sin egen bank för bygdens överlevnads skull.

– Arbetet som vi gör här är på riktigt, med syfte att skapa förändringar.

En andra styrka är att Ålandsbanken är duktig på att följa utvecklingen i samhället och i finansbranschen – men att man sedan går sin egen väg och gör egna val utifrån bankens unika förutsättningar. Östersjöprojektet och Åland Index är tydliga exempel på det.

En tredje styrka är att Ålandsbanken är mindre än många andra banker. Det ger utrymme för snabba beslut och förändring, och inte minst för eldsjälar som av eget intresse driver frågor internt.

Utrymme för förbättring

Banken behöver bli bättre på att fånga upp kundernas och andra intressenters förväntningar. Linda är övertygad att kunderna vill diskutera hållbarhet – och att enda vägen till hållbarhet är genom samarbete. Då behövs en gedigen kunskap om kundernas och andra intressenters behov.

– Kunderna vill kunna fatta mer hållbara beslut.

Ålandsbanken kan idag erbjuda hållbart inriktade produkter inom till exempel placering, men det är bara början. Det behövs ett rikare utbud och ett hållbart arbetssätt som genomsyrar hela verksamheten.

– Jag hoppas vi kan visa mod och transparens. Jag tror andra banker sneglar på det.

Optimist javisst

Linda är född och uppvuxen på Åland och bor i Mariehamn med sin sambo och två barn. Hon läser ▶

Linda Lund

Född: 1975, Åland

Familj: Sambo och två barn.

Bor: Mariehamn

Utbildning: Uppsala Universitet, Lärarhögskolan i Stockholm och Gymnastik- och idrottshögskolan – GIH, Stockholm.

Gör: Hållbarhetsutvecklare, Ålandsbanken.

Favoritcitat: "Det verkar alltid omöjligt tills det är gjort." – *Nelson Mandela*

"Arbetet som vi gör här är på riktigt, med syfte att skapa förändringar."

mycket och nördar gärna ner sig i vissa ämnen. Formgivning är ett stort intresse, i synnerhet industriell formgivning – där hon på senare år snöat in på hållbarhetsaspekten. Men allt handlar inte om miljö och hållbarhet. På fritiden tycker hon om att träffa vänner, träna och att fylla på batterierna ute i naturen – gärna i eller i anslutning till vatten. Då är det ett privilegium att bo på Åland.

Både som förälder och som boende på natursköna Åland finns anledning att oroa sig för de alarmistiska budskap vi alla matas med idag, men Linda konstaterar att hon är optimist. Utifrån det hon och organisationen lär sig i det dagliga hållbarhetsarbetet kan hon se att det går att göra skillnad.

– Det kommer inte att vara enkelt, men det kommer att gå.

I en nära framtid

Målen i bankens klimatstrategi är satta. – Nu ska de uppnås, konstaterar Linda. Ålandsbanken lägger mycket kraft på FN:s ramverk för Responsible Banking, på deras principer enligt Net-Zero Banking Alliance, och på att nå Parisavtalets klimatmål om högst 1,5 graders uppvärmning. På en strategisk nivå finns en hel del stöttning att få från FN.

EU:s taxonomi ska följas och då är tillgång till korrekt data av största vikt. Den är ett måste för att kunna rapportera faktisk påverkan och för att utläsa eventuella framsteg på vägen mot hållbarhet. Ibland är det knepigt att tolka vilken typ av data som menas och hur den ska rapporteras. Det är inte alltid helt självklart hur upphovsmännen har tänkt, men ur Lindas perspektiv hänger allt ändå ihop:

– Hållbarhet är ett område där *allting* räknas, varje fråga och varje individ.

I en avlägsen framtid

Kommer rollen som hållbarhetsutvecklare en dag, i en hållbar framtid, att ha spelat ut sin roll? Tvärtom, spår Linda. Det kommer att behövas mer kompetens och ansvar för hållbarhet på alla företag och organisationer. Och nya regelverk och direktiv som kommer få stor påverkan på hur affären ser ut framåt.

– De närmaste åren kommer vi få se innovationer och samarbeten som vi inte ens kan föreställa oss idag.

På Ålandsbanken är omvärldsbevakningen febril. Utvecklingen går snabbt.

– Jag har aldrig sett något liknande, säger Linda. ■

”De närmaste åren kommer vi få se innovationer och samarbeten som vi inte ens kan föreställa oss idag.”

HANS 5 TIPS FÖR AKTIEKÖP

Foto: **Viktor Fremling**

Hans Christensen, investeringsrådgivare

Aktier och aktiehandel är ett spännande sätt att spara. Det passar dig som vill vara delaktig och få dina pengar att växa, men samtidigt är medveten om att värdet kan svänga. Här har vi samlat några grundläggande tips och principer som du behöver ha i åtanke om du är intresserad av att handla med aktier som nybörjare. Vilka aktier du väljer att köpa i slutänden är helt upp till dig och du måste välja den stil som passar dig.

1. Förstå vad du köper

Läs på om företaget du ska köpa aktier i innan du bestämmer dig. Titta på företagets historik och gör en bedömning över hur du tror att det kommer att gå för företaget i framtiden. Som helt ny på aktier kan det vara klokt att välja stabila bolag som har en bra historia och undvika högriskaktier. Okända bolag som det pratas om på ett chattforum på Internet blir troligen inte din bästa aktieaffär.

2. Håll dig informerad

Håll dig informerad om vad som händer i de företag och på de marknader du sparar i. När du har koll på företaget, ekonomin och hur aktiemarknaden fungerar ökar dina chanser till lyckade investeringar.

3. Spara långsiktigt och ha rimliga förväntningar på börsen

Aktiemarknaden har normalt en långsiktig tillväxt. Det innebär att chansen att lyckas med dina placeringar ökar om de görs på längre sikt. Investera aldrig pengar som du behöver inom en snar framtid för då kan du tvingas sälja när kurserna gått ner. Men om du har möjlighet att vänta vänder marknaden ofta upp igen.

4. Spara regelbundet

Det är omöjligt att förutse när det är exakt rätt tillfälle att köpa eller sälja på börsen och det är få som lyckas tajma marknaden. Om du har möjlighet så är månadssparande det absolut bästa sättet att spara på. Genom att sprida ut dina köp och spara regelbundet minskar du risken. Vem kunde till exempel förutsäga Corona pandemins effekter på aktiemarknaden?

5. Sprid risken genom att äga flera olika aktier

Minska din risk genom att investera i olika företag, branscher och på olika marknader. Detta kallas att man diversifierar. När du diversifierar din aktieportfölj blir du inte lika utlämnad till en viss bransch eller ett visst lands ekonomi. Låt säga att du enbart investerar i en aktie och det företaget skulle gå i konkurs. Då förlorar du en stor del av, om inte hela, din investering. Genom att investera i flera aktier kan du undvika ett lika hårt fall. Ett bra mått är att ha mellan 10 -15 olika aktier.

Disclaimer: *Artikeln ovan är ingen rekommendation eller rådgivning. Investeringar kan både öka och minska i värde och du kan förlora hela ditt satsade kapital. Det är viktigt att alltid göra sin egen analys.*

Checklista för bra riskspridning

- ✔ Har du fler än 12 aktier?
- ✔ Är de på olika marknader
- ✔ Är de i olika branscher?
- ✔ Sparar du regelbundet?

MÖT ANDERS Å KARLSSON,
LEDAMOT I ÅLANDSBANKENS STYRELSE

Anders vill inte stå stilla

När Anders Å Karlsson kom till Ålandsbankens styrelse 2012 tog han med sig sin filosofi: Oavsett inom vilken industri man verkar – vare sig man erbjuder finansiella tjänster eller potatischips – får man som organisation inte stå stilla i utvecklingen.

Text: John Hennius Foto: Therese Andersson

I slutet av 80-talet tillträdde Anders jobbet som ekonomichef på Chips Abp, ett åländskt bolag som producerade potatischips för den finska marknaden. Det skulle visa sig vara början på en lång och framgångsrik resa. Han blev kvar i över 20 år och sysslade med frågor inom ekonomi, finans och företagsledning.

– Jag tror det var de där åren som formade mig, säger han.

Under årens lopp köpte Chips Abp upp fler namnkunniga företag och utvecklade dem. Blanda andra svenska OLW, finska Taffel, KIMs i Danmark och Norge, och snacksbolag i Baltikum. Ett av Anders många uppdrag var att göra företaget noteringsbart i slutet av 80-talet. 2004 köptes chipsbolaget av den norska livsmedelsjätten Orkla. Anders jobbade kvar till 2009.

– Därefter fanns det utrymme för styrelseuppdrag.

En entreprenöriell bank

Jobbet på Chips Abp handlade om att ta på sig rollen som entreprenör och att utveckla verksamheten. Att sitta i en bankstyrelse är något annat. Verksamheten är till stor del styrd av regler som utfärdas av myndigheter.

– Bank handlar mycket om förvaltning och om att efterleva regler, konstaterar Anders.

Trots detta är det mycket i hans jobb i Ålandsbankens styrelse som påminner om hans tidigare karriär: Att formulera och uppnå ekonomiska och finansiella mål. Och om uppföljning. Utrymmet för en entreprenör är större i andra typer av företag, men Anders verkar ändå ha hittat rätt:

– Ålandsbanken råkar vara ovanligt entreprenöriell för att vara bank.

Man säger sig vara banken som går sin egen väg – och enligt Anders har man gjort det på många områden. Det egna it-bolaget Crosskey är ett exempel. På de flesta banker drar man sig för att diversifiera verksam-

”Ålandsbanken råkar vara ovanligt entreprenöriell för att vara bank.”

heten, men för Ålandsbanken har det varit en styrka. Systemen som utvecklas i Crosskey levereras även till andra aktörer på marknaden och på så vis uppnås fördelaktig ”cost sharing”. Det har Ålandsbankens entreprenöriellt sinnade styrelse och ledning varit med och sett till.

Lönsamhet och hållbarhet

Anders beskriver sig själv som resultatorienterad. Det sitter i ryggraden att söka förbättrings- och tillväxtmöjligheter. Oavsett inom vilken industri man befinner sig så får man som organisation inte stå stilla i verksamheten.

– Utveckling och resultat. Det är den gamla ekonomichefen som lever kvar.

Det resultatorienterade tänkandet omfattar också bankens hållbarhetsfrågor. Det faller på styrelsen att sätta upp hållbarhetsmål och att följa upp att banken når dem. Den operativa ledningen är ambitiös och deras ansträngningar får 100 procent stöd i styrelsen. Ålandsbanken har gått i bräschen, menar Anders. Idag erbjuder banken bland annat en vindkraftfond med placeringsobjekt i Finland, och även andra produkter med inriktning på hållbarhet.

Ålandsbankens framgångsrecept

Enligt Anders är Ålandsbankens framgångsrecept att man har en fantastisk personal och ledning, att man helt enkelt har rätt personer i organisationen. Gentemot kunderna yttrar sig bankens kultur i hur mycket man värdesätter det personliga mötet. Ålandsbanken tror på ett lokalt fokus med lokal bemanning som känner sin marknad. Många tjänster sköts digitalt, men i det dagliga arbetet anstränger man sig på att vara service-orienterade och då går det personliga mötet gärna före det digitala.

– Vi svarar när våra kunder ringer, sammanfattar Anders.

Även i sitt tidigare liv (”jag menar jobb”, rättar han sig) i chipskoncernen jobbade Anders på daglig basis med personer i dotterbolagen i Finland, Sverige, Norge, Danmark och Baltikum. Han upplever samma styrka – en blandning av nationaliteter och kulturer på arbetsplatsen – på Ålandsbanken. Åland må räknas som en finsk ö, men kulturen är till stor del svensk. De två länderna ligger nära varandra på många sätt, men det finns kulturskillnader, inte minst på arbetsplatsen. Det skapar dynamik. Och i den dynamiken kan det vara naturligt för en ålänning att navigera…

Fritiden går till familjen

För en ålänning faller det sig naturligt att växa upp med naturen runt knuten och att njuta av den på fritiden. Och eftersom jobbet är stillasittande så uppskattar han fysisk aktivitet. Han sysselsätter sig gärna med diverse byggprojekt och med lite jakt, bland annat på rådjur. Samtidigt kan det ju faktiskt vara skönt att även få uppleva andra miljöer. Anders uppskattar också att få vara i storstäder – långt från naturen hemma – och njuta av utbudet där. Men framför allt:

– Familjen får mycket tid. Anders har två döttrar med respektive familjer att ägna sig åt, däribland fyra barnbarn. Där lägger han gärna mycket av sin fritid.

Det går inte heller en dag utan att Anders följer näringslivet på något sätt. Sedan 80-talet har han haft direktinvesteringar i aktier som ett fritidsintresse och han håller ett nyfiket öga på aktiemarknaden i Sverige och Finland.

Bistra tider har ett slut

Hur denna vinter kommer att arta sig beror väldigt mycket på hur den ryska invasionen av Ukraina utvecklas, siar Anders. Det gör det näst intill omöjligt att svara på hur den närmaste tiden kommer att se ut i bank- och finansvärlden. Hittills har vi ställts inför högre inflation – det har alla länder redan fått känna på. Förmodligen kommer vi även få se ännu högre räntor och fallande bostadspriser. Allt beror på hur kriget utvecklar sig.

Anders hoppas att företagen ska klara det höjda kostnadstrycket och de stigande energipriserna så att sysselsättningen hålls uppe, både i Sverige och i Finland. Om samhället klarar sysselsättningen, så klarar man sig utan alltför höga kreditförluster. Det är viktigt för en bank. Även om kriget skulle få ett oväntat snabbt slut så kommer en normalisering att ta tid. Vi måste nog räkna med en problemtyngd vinter i Norden och i Europa. Men Anders, med sin långa erfarenhet, konstaterar också:

– Alla kriser tar slut. ■

Anders Å Karlsson

Född: 1959, Ämnäs, Åland.

Utbildning: Merkonomexamen och studier vid Hanken Svenska handelshögskolan i Helsingfors.

Familj: Hustru Ann-Christin, döttrarna Elina och Anna med familjer, vari ingår barnbarnen Tuva, Ida, Elton och Frans.

Bor: Järsö, Åland

Nuvarande styrelseuppdrag: Ålandsbanken, Alandia försäkring, Ålands Skogsindustrier

Övriga uppdrag: Dansk konsul på Åland

Peter Wiklöf
HAR ORDET

BEHÖVER VI VARA OROLIGA FÖR DE HÖJDA RÄNTENIVÅERNA?

Räntor är ett genomgående tema i detta nummer av Ålandsbanking. Jag får relativt ofta frågan om de högre räntenivåerna oroar mig. Mitt svar är nej, inte om räntenivåerna stannar under 5 procent, vilket de för närvarande ser ut att göra med viss marginal.

För mig är återkomsten av räntor önskvärd. Jag säger inte det bara för att högre räntenivåer underlättar för banker att tjäna pengar via räntenettot, jag säger det därför att vi har levt under mer än ett decennium där tagande av risk inte har haft någon kostnad. Dessutom har extensiv utlåning för att stimulera ekonomin varit påhejad av regeringar och centralbanker. Under dessa förutsättningar är risken för värderingsbubblor mycket hög då man på konstgjord väg skapat snedvridna referensramar för investerare och en hel generation unga bostadsköpare.

Det är således inte höjda räntor med några procent som vi ska vara oroliga för, det skapar enbart ett mer sunt risktänkande. Det vi däremot kan oroa oss för är osund kreditgivning där långivare låtit sig ryckas med av den konstgjorda och mycket frikostiga miljö som vi levt i under lång tid och som bidragit till den alltför höga inflation som vi just nu upplever.

Så länge vi inte får se en hög arbetslöshet och omfattande företagskonkurser så är dessa nya räntenivåer inte farliga för vanliga låntagare. De flesta börsbolag som rapporterat sitt första kvartal 2023 visar fortsättningsvis på bra orderböcker och goda vinster. De stigande räntekostnaderna kommer att ta bort en del av det överskott som man kunnat unna sig lite extra för, men få kommer att gå under ekonomiskt.

Jag kan dock inte utesluta att vi på sikt kan få se att en del länder, framför allt i södra Europa, som nu är betydligt mer skuldsatta än vad de var under eurokrisen för 5–6 år sedan, får förnyade problem. Denna risk förstärks av att den europeiska centralbanken meddelat att de avser att sluta köpa hälften av all skuld som länderna tagit på sig och länderna därmed återigen blir mer beroende av den icke subventionerade kapitalmarknaden.

Just nu ser vi att kreditgivningen i de nordiska bankerna går på sparlåga. Det är naturligt att investerare och bostadsköpare vill se var de nya räntenivåerna stabiliserar sig innan de kan göra en trovärdig kalkyl för sin investering. Min tro är att räntorna stabiliserar sig under sommaren och att vi kan se en mer stabil räntenivå under hösten/vintern. Min tro är också att investeringar och antalet bostadsköp då på nytt kommer att börja växa.

Jag har fått vara med och bidra i Ålandsbanken i över 30 år. Jag påminner därför ibland mina mindre erfarna kolleger om att bostadsräntorna var runt 15 procent då jag började i banken och jag ansvarade för privatkundsområdet på Åland då räntorna gick under 10 procent. Vi kände då att det äntligen började bli användbara räntor för nya investeringar. Ur ett längre perspektiv är de räntenivåer vi nu ser låga och de ska inte behöva hindra en fortsatt tillväxt bara vi kan komma upp med goda idéer och sunda investeringar.

Det är alltså upp till oss själva. Dagens räntenivåer stoppar inte goda idéer och förslag från att förverkligas.

Hälsningar
Peter

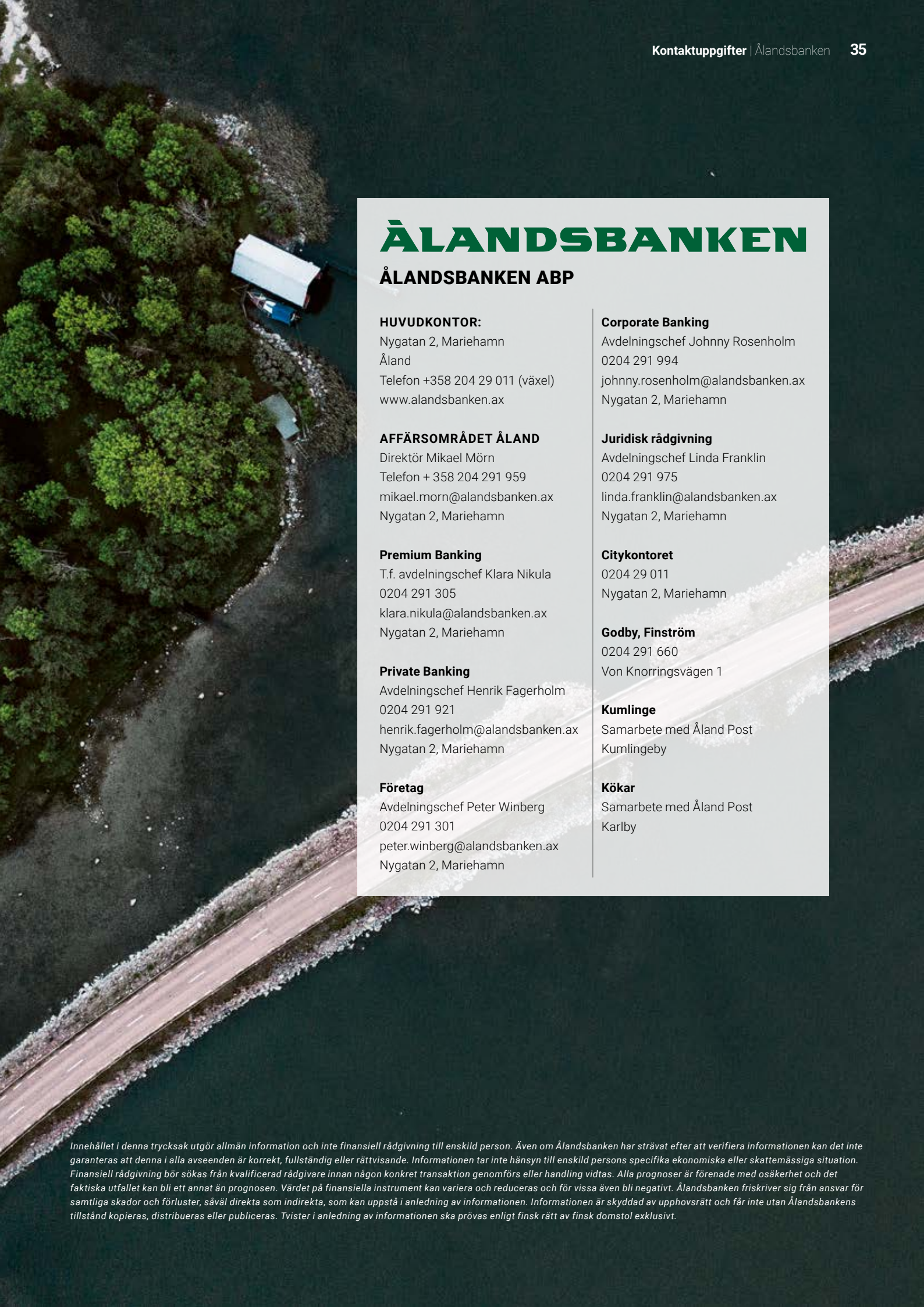

ÅLANDSBANKEN

ÅLANDSBANKEN ABP

HUVUDKONTOR:
Nygatan 2, Mariehamn
Åland
Telefon +358 204 29 011 (växel)
www.alandsbanken.ax

AFFÄRSOMRÅDET ÅLAND
Direktör Mikael Mörn
Telefon + 358 204 291 959
mikael.morn@alandsbanken.ax
Nygatan 2, Mariehamn

Premium Banking
T.f. avdelningschef Klara Nikula
0204 291 305
klara.nikula@alandsbanken.ax
Nygatan 2, Mariehamn

Private Banking
Avdelningschef Henrik Fagerholm
0204 291 921
henrik.fagerholm@alandsbanken.ax
Nygatan 2, Mariehamn

Företag
Avdelningschef Peter Winberg
0204 291 301
peter.winberg@alandsbanken.ax
Nygatan 2, Mariehamn

Corporate Banking
Avdelningschef Johnny Rosenholm
0204 291 994
johnny.rosenholm@alandsbanken.ax
Nygatan 2, Mariehamn

Juridisk rådgivning
Avdelningschef Linda Franklin
0204 291 975
linda.franklin@alandsbanken.ax
Nygatan 2, Mariehamn

Citykontoret
0204 29 011
Nygatan 2, Mariehamn

Godby, Finström
0204 291 660
Von Knorringsvägen 1

Kumlinge
Samarbete med Åland Post
Kumlingeby

Kökar
Samarbete med Åland Post
Karlby

Innehållet i denna trycksak utgör allmän information och inte finansiell rådgivning till enskild person. Även om Ålandsbanken har strävat efter att verifiera informationen kan det inte garanteras att denna i alla avseenden är korrekt, fullständig eller rättvisande. Informationen tar inte hänsyn till enskild persons specifika ekonomiska eller skattemässiga situation. Finansiell rådgivning bör sökas från kvalificerad rådgivare innan någon konkret transaktion genomförs eller handling vidtas. Alla prognoser är förenade med osäkerhet och det faktiska utfallet kan bli ett annat än prognosen. Värdet på finansiella instrument kan variera och reduceras och för vissa även bli negativt. Ålandsbanken friskriver sig från ansvar för samtliga skador och förluster, såväl direkta som indirekta, som kan uppstå i anledning av informationen. Informationen är skyddad av upphovsrätt och får inte utan Ålandsbankens tillstånd kopieras, distribueras eller publiceras. Tvister i anledning av informationen ska prövas enligt finsk rätt av finsk domstol exklusivt.

Ålandsbanken Vindkraft – ansvarsfull avkastning

Finlands första specialplaceringsfond som investerar i vindkraft. Placeringsobjekten är vindkraftsparker i Finland och övriga Norden.

- Placeringar i byggnadsklara eller färdigbyggda vindkraftsparker
- Teckning och inlösen två gånger per år
- Fondens struktur möjliggör effektiv verksamhet och långsiktiga investeringar.

Genom att investera i vindkraft kan du främja Finlands övergång till ett klimatneutralt samhälle.
Läs mer på alandsbanken.ax.

* Fonden förvaltas av Ålandsbanken Fondbolag Ab. Ytterligare information på svenska, inklusive faktablad och fondprospekt, hittar du kostnadsfritt på Ålandsbankens webbplats www.alandsbanken.ax samt på Ålandsbankens kontor. Notera att alla investeringar i fonder innebär en risk. Värdet på en fond, och den avkastning som genereras, kan både öka och minska i värde och en investerare kan förlora hela eller delar av det insatta kapitalet.

Vi går vår egen väg

ÅLANDSBANKEN